

Finanțat de Uniunea Europeană

Ședința Comitetului Director
Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova

PROCES-VERBAL nr. 3

Data:	12 mai 2021
Eveniment:	Ședința Comitetului Director al proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova”
Moderator:	Valentina Pleșca, șefa unității Abilitarea cetățenilor și dezvoltarea capacităților, GIZ
Participanți:	Lista participanților este atașată
Proces-verbal redactat de:	Lilia Hîncu, consultantă în domeniul abilitarea cetățenilor, GIZ
Listă de distribuție:	Delegația Uniunii Europene (UE) în Republica Moldova, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova (MADRM), Consiliul Național al ONG-urilor, Agențiile de Dezvoltare Regională (Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia), organizații partenere ale societății civile (OSC).

Cuvânt de deschidere

DI *Christian Ballaro*, reprezentantul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, s-a adresat participanților cu un mesaj de salut. El a reamintit esența Programului de Granturi Locale (PGL) – de a abilita cetățenii, de a-i ajuta să participe la dezvoltarea infrastructurii finanțate de UE. Dumnealui a subliniat că toate investițiile UE în Republica Moldova se fac în beneficiul oamenilor, prin urmare, este important ca oamenii să preia conducerea și să simtă apartenența la procesele, să fie responsabili pentru implementarea rapidă și transparentă a acestor investiții, care vor necesita un angajament puternic din partea cetățenilor odată ce acestea vor fi finalizate.

DI Ballaro și-a exprimat recunoștința față de toți actorii implicați în implementarea progresivă a proiectului, în pofida pandemiei și a situației dificile. PGL se află la ultimul kilometru, procedura de acordare a subgranturilor a fost finalizată, dar se află și în cea mai crucială etapă a asigurării implementării cu succes a inițiativelor locale. Vizibilitatea UE ar trebui recunoscută, iar mesajul despre valoarea investițiilor UE în societatea civilă a Moldovei ar trebui să fie transmis beneficiarilor finali. Cu toate acestea, succesul PGL se află în moștenirea sa: odată ce programul de granturi va fi încheiat, rezultatele vor fi preluate de cetățeni, de OSC-uri, de APL-uri. Esența este lipsa nevoii de finanțare din partea UE, pentru a putea iniția unele lucruri care vor dura mult mai mult decât termenul proiectului.

DI Ballaro a felicitat GIZ și partenerii pentru site-ul web al Proiectului și pentru elaborarea hărții intervențiilor PGL care acoperă aproape tot teritoriul Republicii Moldova, ceea ce dă sensul

angajamentului din partea UE și cooperării excelente cu GIZ și alți parteneri. Acest rezultat ar trebui să contribuie la încurajarea creării rețelei de OSC-uri. Obiectivul proiectului nu este ca OSC să înlocuiască autoritățile publice, ci să sporească sinergiile și să ofere servicii publice puternice și eficiente. Se așteaptă ca OSC-urile să crească sentimentul de proprietate și să ajute donatorii și autoritățile publice să îmbunătățească situația în beneficiul cetățenilor.

De asemenea, el și-a exprimat încrederea că în perioada următoare, după relaxarea pandemiei, vor fi organizate și vor fi văzute multe evenimente pentru a celebra finalizarea cu succes a inițiativelor locale care au fost finanțate. Delegația UE păstrează o cooperare strânsă cu toți partenerii, chiar și din afara Proiectului și este pregătită să sprijine și mai mult abilitarea cetățenilor în viitor.

DI Igor Malai, șeful Direcției politice de dezvoltare regională din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRE), a salutat participanții și le-a mulțumit Delegației Uniunii Europene și GIZ pentru contribuția lor de-a lungul anilor la îmbunătățirea vieții cetățenilor din Republica Moldova. Sprijinul UE se exprimă prin acțiuni specifice resimțite de cetățeni din toate regiunile Republicii Moldova. Abordarea UE „să o facem împreună” este apreciată și reprezintă principalul obiectiv al proiectului. MADRE apreciază mult proiectul, deoarece este imposibil să se asigure sustenabilitatea investițiilor în infrastructură fără proprietatea cetățenilor asupra bunurilor create.

DI Malai a menționat și a apreciat vizibilitatea considerabilă a Proiectului și a activităților sale în media și pe platformele sociale și și-a exprimat speranța că după eliminarea restricțiilor pandemice va fi posibil să întâlnim oameni direct, în cadrul evenimentelor offline, și să le simțim emoțiile și opiniile.

DI Achim Mortier, reprezentantul Ambasadei Germaniei în Republica Moldova, a salutat membrii Comitetului Director și le-a mulțumit partenerilor pentru sprijinul acordat în implementarea acestui proiect.

El a menționat că organizațiile societății civile au un rol important în promovarea furnizării serviciilor locale calitative, dar și în construirea de parteneriate cu autoritățile locale pentru menținerea acestor servicii. În același context, a menționat rolul important al organizațiilor media în informarea oamenilor și menținerea în agenda publică a subiectelor legate de furnizarea serviciilor publice, problemelor și provocărilor de mediu, dar și a bunelor practici care trebuie aplicate în comunitățile locale.

DI Mortier a subliniat că îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii Republicii Moldova și abilitarea cetățenilor pentru o participare activă și constructivă la procesul decizional rămâne printre principalele obiective ale Uniunii Europene și ale Cooperării germane pentru dezvoltare.

Implementarea proiectului – progrese și realizări

Dna Elena Spînu, GIZ, a prezentat principalele realizări ale proiectului în perioada octombrie 2020 – aprilie 2021. Printre cele mai semnificative realizări au fost menționate:

- OSC-urile partenere au vizat dezvoltarea capacității;
- procesul de selectare a organizațiilor care au primit granturi în cadrul celui de al doilea apel de propuneri pentru Programul de granturi locale (PGL) în toate cele patru regiuni și pentru mass-media și comunicare;
- toate cele 18 proiecte de infrastructură finanțate de UE acoperite de activități din granturi locale;
- progresul general al implementării PGL;
- evenimente și materiale de vizibilitate;
- 12 evenimente regionale de rețea;

- actualizarea site-ului web al proiectului și completarea paginii de resurse.

Au fost prezentate principalele activități planificate pentru perioada următoare. Printre cele mai semnificative se numără:

- sprijinirea beneficiarilor PGL pentru finalizarea cu succes a proiectelor locale;
- sprijinirea OSC-urilor partenere și a beneficiarilor PGL în asigurarea unei bune comunicări și vizibilități a activităților finanțate de UE;
- creșterea vizibilității sprijinului UE în rândul elevilor din cele 8 școli țintă care beneficiază de proiecte de infrastructură EE finanțate de UE;
- sprijinirea CLC-urilor în monitorizarea proiectelor de infrastructură în curs finanțate de UE;
- schimb de experiență pentru OSC-uri în interiorul regiunilor și între acestea (*prezentare PPT atașată*).

Prezentarea și activitățile OSC-urilor partenere pentru trimestrul următor

Cele cinci OSC-uri partenere și-au prezentat principalele rezultate obținute, precum și provocările cu care s-au confruntat în perioada de raportare. Printre rezultatele cheie au fost prezentate următoarele:

- În total, 106 inițiative locale au primit granturi (inclusiv 29 de granturi în cadrul celei de-a doua cereri de propuneri), cu 15 proiecte mici deja finalizate.
- Îmbunătățirea capacității OSC-urilor locale în domeniul mobilizării comunității, vizibilității și comunicării, creării rețelelor și prestării serviciilor publice.
- Implementarea actuală a 17 proiecte locale ale OSC-urilor de media pentru comunicare sporită și conștientizare a proiectelor de investiții finanțate de UE și furnizarea serviciilor durabile se desfășoară cu succes.
- Implementarea a 74 de proiecte locale ale OSC-urilor locale în cele 4 regiuni de dezvoltare pentru a mobiliza cetățenii să participe la luarea deciziilor, monitorizarea implementării proiectelor de servicii publice, sensibilizarea cu privire la problemele de mediu conexe are succes.

Principalele provocări ale OSC-urilor partenere sunt:

- Restricțiile legate de pandemia COVID-19 și organizațiile insuficient echipate, în special cele mici și mijlocii, reduc acțiunea la nivel local, precum și sporesc riscul de a nu implica toate grupurile vizate de cetățeni, în special grupurile vulnerabile.
- Cunoaștere limitată de către OSC-urile a sistemului de servicii locale, ca urmare, capacități reduse de a desfășura activități care necesită implicarea actorilor locali și desfășurarea proceselor de achiziție a infrastructurii.
- Obstacole pentru APL, în special din regiunea Trezoreriei Teritoriale Cahul, în transferul resurselor financiare ale APL în calitate de cofinanțare la proiectele OSC-urilor.
- Perioadă scurtă de implementare a proiectelor locale atribuite în cadrul celei de-a doua cereri de propuneri.

Informațiile detaliate despre principalele rezultate obținute, lecțiile învățate, provocările și activitățile din trimestrul următor sunt prezentate în *prezentările PPT atașate*.

Având în vedere cele de mai sus, OSC-urile partenere sunt în măsură să își regândească activitățile și au solicitat prelungirea termenului de implementare a proiectelor, pentru a permite OSC-urilor locale să finalizeze toate activitățile și să atingă obiectivele Programului de Granturi Locale. Aceasta este relevant, luând în considerare că s-au creat economii considerabile de resurse ca

urmare a restricțiilor pandemice COVID-19, dar și datorită cursului de schimb MDL-EUR în cadrul implementării PGL.

Comentarii și discuții cu privire la starea proiectului. Observații de încheiere

Dl Igor Malai a lăudat rezultatele deja obținute de proiect. El a confirmat că au fost întreprinse o mulțime de activități în regiuni. Multe dintre acestea sunt binevenite de cetățeni și ei sunt implicați în activitățile desfășurate. De asemenea, trebuie apreciată realizarea elementelor de investiții și a spoturilor video promoționale, care au fost produse și publicate în cadrul PGL. În același timp, el a menționat dorința ca situația pandemică să permită să vadă ceea ce se știe despre proiecte de către alte persoane decât cele interviewate. Pentru că este important ca întreaga localitate să fie implicată și să promoveze mesajele, nu numai persoanele active din punct de vedere civic. În concluzie, dl Malai a apreciat pozitiv PGL și și-a exprimat dorința de un schimb mai activ de informații între OSC-uri și agențiile de dezvoltare regională (ADR) și Consiliile Regionale pentru Dezvoltare (CRD).

Dna Pleșca a confirmat buna cooperare între ADR-uri și Asociația Presei independente. De asemenea, ea și-a exprimat regretul că implementarea PGL a coincis cu pandemia COVID-19 și a trebuit să se confrunte cu unele dificultăți pentru a ajunge la toate categoriile de oameni. În acest context, dna Pleșca a încurajat OSC-urile să disemineze toate resursele PGL, publicate pe pagina web a Proiectului, tuturor persoanelor interesate.

Dna Tatiana Marin, reprezentantă a CRD Sud, le-a mulțumit echipei GIZ și partenerilor pentru efortul depus în implementarea Proiectului și a menționat că inițiativele PGL creează și promovează o mulțime de bune practici legate de implicarea cetățenilor. Este foarte bine că principalul beneficiar este cetățeanul și se acordă multă atenție tinerilor și copiilor. Prin urmare, este necesar ca experiența PGL să fie preluată și utilizată de toate OSC-urile din Republica Moldova.

Dna Pleșca i-a încurajat pe membrii Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare să coopereze cu partenerii regionali și să promoveze rezultatele PGL în cadrul ședințelor CRD.

Dna Christina Otto, manager de proiect MSPL, a felicitat partenerii pentru prezentările interesante și rezultatele obținute în pofida situației pandemice. Informațiile prezentate despre cele 106 granturi au oferit o bună înțelegere a situației la nivel local. Dna Otto și-a exprimat dorința de a putea călători și de a avea șansa de a participa la unele dintre activitățile foarte interesante.

Dl Igor Malai, în comentariile sale de încheiere cu privire la eveniment, le-a mulțumit tuturor partenerilor implicați în implementarea Proiectului și a reamintit rezultatele bune și vizibilitatea PGL. El a cerut, de asemenea, OSC-urilor să coopereze cu ADR-urile și CRD-urile pentru promovarea participării reprezentanților societății civile la procesele de dezvoltare regională și pentru a solicita aderarea la Consiliile Regionale pentru Dezvoltare.

În închidere, *dna Valentina Pleșca* și-a exprimat recunoștința tuturor partenerilor pentru rezultatele bune din implementarea Proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” finanțat de UE, în pofida tuturor provocărilor cu care s-au confruntat. Activitățile PGL vor fi desfășurate până la sfârșitul lunii septembrie cu posibilitatea prelungirii cu două luni. De asemenea, există speranța de a depăși pandemia și de a putea călători în regiuni și de a vedea rezultatele prezentate. Membrii Comitetului Director vor fi informați cu privire la eventualele vizite de monitorizare, pentru a participa.

În contextul viitoarei campanii electorale, partenerilor regionali li s-a cerut să asigure că la nivel local rezultatele PGL nu vor fi prezentate ca realizări proprii de către niciun partid politic și OSC-urile locale vor evita participarea actorilor politici la evenimente organizate în cadrul proiectelor.

Decizii

1. Partenerii de implementare ai proiectului să continue și să dezvolte cooperarea cu Agențiile de dezvoltare regională și Consiliile Regionale pentru Dezvoltare, să încurajeze și să stimuleze participarea societății civile la procesele de dezvoltare regională.
2. GIZ și partenerii să promoveze materialele și publicațiile beneficiarilor PGL, publicate pe pagina web, pentru a fi utilizate de OSC-uri și de toți actorii interesați.
3. OSC-urile partenere să încurajeze participarea reprezentanților societății civile la CRD-uri și să promoveze rezultatele PGL și bunele practici la ședințele CRD-urilor.
4. OSC-urile partenere pot folosi orice economii create pentru apeluri de propuneri suplimentare specifice și acordarea granturilor OSC-urilor locale.
5. Până la 11 iulie OSC-urile locale să evite orice participare a reprezentanților partidelor politice la evenimentele publice organizate în cadrul proiectelor locale.

Anexe:

1. Agenda ședinței Comitetului Director
2. Prezentarea PPT a GIZ și a organizațiilor partenere